

Handläggare
Elfwendahl, Magnus

Datum
2017-03-07

Diarienummer
KTN-2017-0100

Kulturnämnden

Samrådsyttrande – detaljplan för Rackarberget, Uppsala kommun

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

att till plan- och byggnadsnämnden avge upprättat yttrande avseende detaljplan för Rackarberget

Sammanfattning

Planförslaget för Rackarberget innebär i korthet att möjliggöra en komplettering av befintliga bostadsbebyggelsen och att utveckla den kommersiella och offentliga servicen inom planområdet. Förutom bostäder möjliggörs därför även centrumverksamhet, handel och förskola. Planunderlaget redovisar en utbyggnad som innebär ca 450 nya studentbostäder. Rackarberget är ett kulturhistoriskt värdefullt område och de nya byggnaderna ska utformas i harmoni med de kulturhistoriska värden som finns i området.

Ärendet

Plan- och byggnadsnämnden har beslutat sända ut ett detaljplaneförslag för Rackarberget. Eventuella synpunkter på förslaget ska vara nämnden tillhanda senast 3 april 2017. Fastigheterna ägs av Uppsala kommun och Uppsala hem.

Rackarberget är ett bostadsområde för studenter. Bostadshusen innehåller såväl lägenheter som korridorer med studentrum där de boende delar kök, samt dusch och toalett. Det finns knappt 1000 lägenheter och rum i området. I området finns även verksamheter av olika slag. Lokaler i bostadshusens källarvåningar hyrs ut till föreningar, konstnärer cykelreparatörer m.m. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en komplettering av den befintliga bostadsbebyggelsen och att utveckla den kommersiella och offentliga servicen i området. Visionen är att utveckla Rackarberget så att fler får möjlighet att bo och verka i ett av Uppsalas större studentbostadsområde.

Genom planförslaget möjliggörs ny bebyggelse i anslutning till de befintliga byggnaderna. Längs Rackarbergsgatan placeras två nya punkthus som knyter ihop punkthusbebyggelsen inne i området med de punkthus som finns intill Ekonomikumparken, utanför detaljplaneområdet. Enligt förslaget kan den låga handelsbyggnaden ersättas av en högre byggnad i hörnet S:t Johannesgatan-Rackarbergsgatan.

Bostadshusen på Rackarberget började byggas 1960 och området stod klart 1964. Bebyggelsen utgörs av lameller och punkthus ritad av Arthur von Schmalensee och den hålls samman genom sina vitslammade fasader. I områdets mitt finns ett par enplansbyggnader avsedda för förskoleverksamhet. Den äldsta förskolebyggnaden är ritad av Bruno Mathsson och uppfördes 1954. Bruno Mathsson är mer känd som möbelformgivare, men ritade också omkring 35 hus under sin tid som arkitekt. Förskolan är den enda huset ritad av honom i Uppsala län.

Rackarberget har kulturhistoriskt värdefullt bebyggelse och ligger inom ett område av riksintresse för kulturmiljövården. Sådana områden ska enligt miljöbalken skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada miljön. Förslaget anger att de nya byggnaderna ska utformas i harmoni med områdets kulturhistoriska värden och att den befintliga bebyggelsens ursprungliga gestaltning ska vara vägledande i arbetet. Vidare föreslås att den förskolebyggnad som ritades av Bruno Mathsson ska bevaras och förses med skyddsbestämmelser.

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Direktör, chef för kulturförvaltningen

Planhandlingar finns att hämta på kommunens hemsida (www.uppsala.se). Klicka på: **Boende och trafik**, och därefter på **Stadsutveckling och planering** och klicka på **Detaljplaner**. Gå sedan till **se detaljplaner som är öppna för samråd eller granskning**. Klicka på **Rackarberget**. Sök sedan upp den planhandling du söker.

Handläggare
Elfwendahl, Magnus

Datum
2017-03-07

Diarienummer
KTN-2017-0100

Plan- och byggnadsnämnden

Samrådsyttrande – detaljplan för Rackarberget, Uppsala kommun

PBN 2015-001530

Sammanfattning

Kulturnämnden har ansvar för Uppsala kommuns kulturmiljö- och kulturarvsfrågor. Nämnden anser att det är angeläget att slå vakt om Rackarbergets kulturhistoriska värden och ta tillvara det sociala kapital som kan tillskrivas området som sammanlänkande faktor för generationer av studenter i Uppsala. Behovet av lokaler för barn och ungas fria tid behöver beaktas och möjligheten till samlokalisering med andra verksamheter studeras närmare.

Kulturnämndens synpunkter

Allmänna

Social hållbarhet kräver långsiktig planering och eftertänksamt resursutnyttjande. I detta fall ska detaljplaneförslaget möjliggöra att den befintliga bebyggelsen vid Rackarberget kompletteras och den kommersiella och offentliga servicen utvecklas. Kulturnämnden välkomnar planförslaget som ska medverka till att utveckla studentbostadsområdet ytterligare samtidigt som hänsyn tas till Rackarbergets kulturhistoriska identitet och värden.

I början av 1950-talet fanns ca 900 studentbostäder i Uppsala. Under åren 1951 byggdes ca 450 enkelrum och ett 50 tal lägenheter i kvarteret Rackarberget och i det område som kallas Gamla studentstaden. Under åren 1959-1965 producerades ca 700 rum och 250 lägenheter i kvarteret på tidigare oexploaterad mark. När byggnationen avslutades fanns det en helt ny stadsdel befolkad av studenter. Att slå vakt om Rackarbergets kulturhistoriska värden är att ta tillvara det sociala kapital som kan tillskrivas området som sammanlänkande faktor för generationer av studenter i Uppsala.

Enskilda byggnader i Uppsala har sin historia och sin identitet. Förskolebyggnaden ”Rackarungen” inom kvarteret Rackarberget uppfördes efter ritningar av Bruno Mathsson år 1954. För att klargöra byggnadens kulturhistoriska värden har en särskild kulturhistorisk

analys utförts och resultatet redovisas som en särskild bilaga i detaljplaneförslagets underlag. Detta arbetssätt välkomnas.

Nedan följer synpunkter på enskilda delar i detaljplaneförslaget

Kulturmiljö (sid 9)

Kulturnämndens synpunkter: Den bebyggelse som tillkom i Uppsala under åren 1951-79 har inventerats för att ange vad som har hög arkitektonisk kvalitet eller kan anses vara representativa för sin tid, samt i rimlig grad autentiskt. I samband med inventeringen bedömdes studentbostadshusen på Rackarberget som särskilt arkitektoniskt och kulturhistoriskt värdefulla och hela området som en miljö med särskilt stadsbildsvärde. Detta kan gärna få anges för att understryka varför bostadshusen föreslås få varsamhetsbestämmelsen k.

Sociala aspekter, barnperspektiv (sid 30)

Kulturnämndens synpunkter: Att anordna lekplats på gårdarna och tillskapa en öppen yta, eller parkrum, i områdets mitt kan inte anses automatisk leda till goda miljöer för barn och unga under deras fria tid. Behovet av lokaler för barn och ungas fria tid behöver beaktas vidare och möjligheten till samlokalisering med andra verksamheter studeras närmare.

Kulturnämnden

Peter Gustavsson
Ordförande

Ingela Åberg
Nämndsekreterare